

Съвместно решение на енергийните регулаторни органи
относно годишните търгове за капацитет, които ще се
провеждат от „Ай Си Джи Би“ АД в съответствие с тържния
календар на Европейската мрежа на операторите на преносни
системи за газ през 2024 г.

I. Като се има предвид, че:

1. Междусистемната връзка Гърция – България „IGB“ (газопровод IGB) е разположен на територията на повече от една държава-членка на Европейския съюз, а именно: Република България и Република Гърция.
2. На 17.07.2017 г. „Ай Си Джи Би“ АД е подало в Комисията за енергийно и водно регулиране на Р България (КЕВР) и Регулаторния орган за енергия на Гърция (РАЕ) (от м. април 2023 г. с ново наименование Регулаторен орган за енергия, отпадъци и води, наричано още РОЕОВ) „Заявление съгласно член 36 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (Директива 2009/73/ЕО) за междусистемната връзка Гърция – България“. Заявлението съдържа искане за освобождаване от изискванията за достъп на трети страни, регулирани цени и отделяне на собствеността по отношение на междусистемна връзка Гърция – България (газопровод IGB).
3. КЕВР и РАЕ с Решение № Р-ВО-1 от 29 май 2018 г. КЕВР, съответно с Решение № 483 от 29 май 2018 г. са приели *„Съвместно становище на националните регулаторни органи относно заявлението за освобождаване на „Ай Си Джи Би“ АД - Комисия за енергийно и водно регулиране (България) и Регулаторен орган за енергетика (Гърция)“*, за предоставяне на „Ай Си Джи Би“ АД на освобождаване от изискванията за достъп на трети страни, регулирани цени и отделяне по собствеността за срок от 25 години, считано от датата на търговска експлоатация (ДТЕ) на газопровод IGB. Решенията на националните регулаторни органи (НРО) са нотифицирани пред Европейската комисия.
4. На 25 юли 2018 г. Европейската комисия е приела Решение С(2018) 5058 final относно освобождаването на междусистемна връзка Гърция – България от изискванията за достъп на трети страни, регулирани цени и отделяне на собствеността.
5. С Решение № Р-ВО-2 от 8 август 2018 г. КЕВР и с Решение № 768 от 8 август 2018 г. РАЕ са приели *„Окончателно съвместно решение на националните регулаторни органи относно заявлението за освобождаване на „Ай Си Джи Би“ АД“* (по-нататък „Окончателното съвместно решение“) в съответствие с решението на Европейската комисия.
6. „Окончателното съвместно решение“ е изменено, както следва:
 - 6.1. С Решение № Р-ВО-1 от 20 март 2020 г. КЕВР и с Решение № 568 от 12 март 2020 г. РАЕ са изменили „Окончателното съвместно решение“ по отношение на дата на търговска експлоатация (ДТЕ), като са приели, че газопроводът IGB ще влезе в експлоатация не по-късно от 31 декември 2020 г. (целева ДТЕ) и не по-късно от 1 юли 2021 г.
 - 6.2. С Решение № Р-ВО-1 от 20 май 2021 г. КЕВР и с Решение № 424 от 13 май 2021 г. РАЕ са изменили „Окончателното съвместно решение“ по отношение на ДТЕ, като са приели, че газопроводът IGB ще влезе в експлоатация не по-късно 1 юли 2022 г.
 - 6.3. С Решение № Р-ВО-3 от 30 септември 2022 г. КЕВР и с Решение № 742 от 29 септември 2022 г. РАЕ са изменили „Окончателното съвместно решение“ по отношение на ДТЕ, като са приели, че газопроводът IGB ще влезе в експлоатация не по-късно от 1 октомври 2022 г.
 - 6.4. С Решение № Р-ВО-4 от 21 март 2024 г. КЕВР, съответно с Решение № Е-66 от 21 март 2024 г. РОЕОВ, са изменили „Окончателното съвместно решение“ по отношение прилагането на множители при изчислението на тарифата за краткосрочни капацитетни продукти и провеждането на пазарен тест за проучване на пазарния интерес за увеличение на капацитета на газопровода IGB.

7. С Окончателното съвместно решение, на „Ай Си Джи Би“ АД е предоставено освобождаване за срок от 25 години, считано от ДТЕ при условията посочени в Част 4 от Окончателното съвместно решение от разпоредбите на членове: (i) 9 (отделяне на собствеността), (ii) 32 (достъп на трети страни) за тази част от минималния капацитет, която е резервирана чрез Пазарния тест и за която са подписани споразумения за предварително разпределение на капацитет, и (iii) 41.6, 41.8, 41.10 (регулирани цени) от Директива 2009/73/ЕО.

8. С Решение № СН-1 от 01 юли 2022 г. КЕВР и с Решение № 593 от 01 юли 2022 г. РАЕ са сертифицирали „Ай Си Джи Би“ АД като независим преносен оператор.

9. С Решение № ТК-1 от 19 юни 2023 г. КЕВР и с Решение № Е-36 от 01 юни 2023 г. РОЕОВ са одобрили предложение на „Ай Си Джи Би“ АД по отношение на предлагането на неосвободения преносен капацитет в точките на междусистемно свързване на газопровода IGB с националния системен газопреносен оператор на Р Гърция (DESFA) и Трансадриатическия газопровод (TAP) на годишните търгове съгласно тръжния календар, публикуван от Европейската мрежа на операторите на преносни системи за газ (ЕМОПС), включително процентното заделяне на капацитет спрямо техническия съгласно Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013 (Регламент (ЕС) 2017/459) и са приели Съвместно решение на енергийните регулаторни органи относно годишните търгове за капацитет, които ще се провеждат от „Ай Си Джи Би“ АД в съответствие с тръжния календар на Европейската мрежа за преносните оператори на газ от м. юли 2023 г., наричано по-нататък „Съвместно решение за годишните търгове през 2023 г.“.

10. С Решение № ТК-2 от 24 август 2023 г. КЕВР и с Решение № Е-127 от 3 август 2023 г. РОЕОВ са одобрили предложение на „Ай Си Джи Би“ АД по отношение на предлагането на краткосрочни капацитетни продукти в точките на междусистемно свързване на газопровода IGB с DESFA и TAP на търговете съгласно тръжния календар, публикуван от ЕМОПС, в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459.

11. В писмо с изх. № V-10 от 28.05.2024 г. (вх. № Е-15-59-14 от 28.05.2024 г. на КЕВР и вх. № I-374423 от 29.05.2024 г. на РОЕОВ), „Ай Си Джи Би“ АД е представило за одобрение на двата НРО „Подход за участие в годишните търгове за капацитет съгласно тръжния календар, публикуван от ЕМОПС“ (Подхода), както следва:

а) „Ай Си Джи Би“ АД да предложи неосвободения капацитет като „конкуриращи се капацитети“ между точката на междусистемно свързване (IP) с Трансадриатическия газопровод (TAP) (21Z000000000472E Komotini KOMOTINI-TAP-IGB) и точката на междусистемно свързване (IP) с DESFA (21Z0000000005398 KOMOTINI-DESFA/IGB) на всички дългосрочни и краткосрочни търгове за капацитет в бъдеще.

„Ай Си Джи Би“ АД посочва, че е сключило споразумение с TAP и DESFA по чл. 8, пар. 2, изр. 3 от Регламент (ЕС) 2017/459 за предлагане на капацитет като „конкуриращи се капацитети“ между горепосочените точки на междусистемно свързване, тъй като капацитетът на една от тези точки не може да бъде разпределен без автоматично намаляване (изцяло или частично) на капацитета на другата точка. Също така, дружеството посочва, че за да предоставя преносни услуги трябва да бъде намален предлагания капацитет и на двете точки на междусистемно свързване в Р Гърция до общия технически капацитет на IP Стара Загора. Поради това, наличният капацитет следва да бъде предлаган като „конкуриращи се капацитети“.

б) „Ай Си Джи Би“ АД да предложи на годишния търг през юли 2024 г. годишен прекъсваем капацитет в обратна посока на точката на междусистемно свързване с „Булгартрансгаз“ ЕАД (58Z-IP-00034-STZ-Bulgartransgaz EAD) и на точката на междусистемно свързване с TAP (21Z000000000472E Komotini KOMOTINI-TAP-IGB), за 1 газова година.

„Ай Си Джи Би“ АД посочва, че поради технически ограничения DESFA към момента не предлага входен капацитет, а само изходен капацитет към газопровода IGB, свързан с доставки от FSRU-Alexandroupolis. Прекъсваемият поток в обратна посока на газопровода IGB е „виртуален поток“, поради което дружеството счита, че динамичната обстановка на пазара на природен газ налага оценката на газовия пазар и на потенциалните потоци от север към юг да се извършва на годишна база.

в) „Ай Си Джи Би“ АД да предложи неосвободения твърд капацитет в права посока на точката на междусистемно свързване с TAP като негрупиран на годишните търгове през юли 2024 г. Също така, дружеството да продължи да предлага негрупиран капацитет на всички краткосрочни търгове за капацитет (тримесечни, месечни, дневни) на точката на междусистемно свързване с TAP, освен ако НРО не решат друго или обстоятелствата не се променят, налагайки преоценка.

„Ай Си Джи Би“ АД е посочило, че след въвеждане в търговска експлоатация на точката на междусистемно свързване с DESFA, същата ще бъде достъпна само за потребители на FSRU-Alexandroupolis. В тази връзка единствената възможност за пренос на природен газ от газопреносната система на DESFA системата на „Ай Си Джи Би“ АД ще продължи през точката на междусистемно свързване с TAP и продукта за капацитет „маршрут 3“.

г) За всяка година от следващите 5 газови години във всяка точка на междусистемно свързване да бъде заделен 10% от съществуващия технически капацитет като капацитет за краткосрочни продукти, който да се заделя от неосвободения капацитет на газопровода IGB съгласно Окончателното съвместно решение.

12. С писмо с изх. № VIII-12 от 14.08.2024 г. (вх. № Е-15-59-14 от 15.08.2024 г. на КЕВР и вх. № I-379119 от 16.08.2024 г. на РОЕОВ), „Ай Си Джи Би“ АД е представило разяснения и изменения на някои от предложенията си в Подхода за участие в годишните търгове за капацитет през 2024 г. съгласно тръжния календар, публикуван от ЕМОПС, както следва:

а) „Ай Си Джи Би“ АД е посочило, че първото предложение от Подхода (представено по т. 11, б. „а“ по-горе) се отнася за търговете за газова година 2024/2025 и всички бъдещи дългосрочни (годишни) и краткосрочни (тримесечни, месечни, дневни и в рамките на деня) търгове. Дружеството уточнява, че тъй като в момента точката на междусистемно свързване KOMOTINI (DESFA/IGB) не е в търговска експлоатация, това е валидно доколкото „Ай Си Джи Би“ АД реши да предложи капацитет на посочената точка. Отделно от това, дружеството уточнява, че в края на юни 2024 г. е получило информация, че FSRU Alexandroupolis няма да започне да оперира на 01.07.2024 г. В тази връзка „Ай Си Джи Би“ АД е уведомило пазара, че търговската експлоатация се отлага с оглед индикациите за наличие на сериозен технически проблем без ясен график за разрешаването му.

Във връзка с горното, „Ай Си Джи Би“ АД **предлага изменение на това предложение**, както следва:

„Ай Си Джи Би“ АД да предложи неосвободения капацитет като „конкуриращи се капацитети“ между точката на междусистемно свързване IP TAP/IGB (21Z000000000472E Komotini KOMOTINI-TAP-IGB) и IP DESFA/IGB (21Z0000000005398 KOMOTINI-DESFA/IGB) на всички търгове за годишни стандартни продукти за капацитет и всички търгове за тримесечни, месечни, дневни и в рамките на деня стандартни продукти за капацитет. „Ай Си Джи Би“ АД ще предлага капацитет като „конкуриращи се капацитети“ на IP DESFA/IGB само при условие, че IP DESFA/IGB е в търговска експлоатация или след официално потвърждение на датата на търговска експлоатация.

б) Според „Ай Си Джи Би“ АД, второто предложение от Подхода (представено по т. 11, б. „б“ по-горе) се отнася само за годишните търгове за газова година 2024/2025. В тази връзка дружеството **предлага изменение на това предложение**, както следва:

„Ай Си Джи Би“ АД да предложи на годишните търгове през юли 2024 г. годишен прекъсваем капацитет в обратна посока на IP с „Булгартрансгаз“ ЕАД (58Z-IP-00034-STZ-Bulgartransgaz EAD) и на IP с TAP (21Z000000000472E Komotini KOMOTINI-TAP-IGB), само за газова година 2024/2025.

в) „Ай Си Джи Би“ АД отново е посочило, че третото предложение от Подхода (представено по т. 11, б. „в“ по-горе), се отнася за всички бъдещи дългосрочни (годишни) и краткосрочни (тримесечни, месечни, дневни и в рамките на деня) търгове, докато НРО не решат друго или обстоятелствата, посочени в предложението не се променят. Дружеството допълва, че тъй като със Съвместното решение за годишните търгове през 2023 г. двата НРО са одобрили предложението „Ай Си Джи Би“ АД да предложи неосвободения капацитет на IP с TAP като негрупиран продукт поне за 5 години, то последната от тези пет години се явява шеста година след решението на НРО. Предвид изложеното, дружеството счита, че капацитетните продукти, предложени на годишните търгове през юли 2024 г. излизат извън обхвата на решението на НРО. В тази връзка „Ай Си Джи Би“ АД търси одобрението на НРО да продължи да прилага този подход до получаване на други инструкции, с оглед поддържане на ясна регулаторна рамка, избягване на неясноти и потенциална регулаторно объркване.

г) „Ай Си Джи Би“ АД е посочило, че четвъртото предложение от Подхода (представено по т. 11, б. „г“ по-горе) се отнася само за годишните търгове през 2024 г. за следващите 5 газова години.

„Ай Си Джи Би“ АД твърди, че това предложение съответства на подхода, одобрен от двата НРО със Съвместно решение за годишните търгове през 2023 г. относно годишните търгове през юли 2023 г., а именно да се заделя 10% за първите пет години и 20% за следващите периоди от шестата година нататък, съгласно разпоредбите на Регламент (ЕС) 2017/459. В тази връзка дружеството посочва, че вече се е консултирало с релевантните заинтересовани страни (съседни оператори на преносни системи Bulgartransgaz EAD, TAP и DESFA) относно пропорцията на капацитета за заделяне и е синхронизирало подхода си с тях, за да поддържа ефективността на пазара и консистентност във всички точки на междусистемно свързване. „Ай Си Джи Би“ АД посочва, че тъй като при годишните търгове през 2024 г., координирани със съседните оператори на преносни системи, годишните продукти за капацитет са предложени за период от пет години, дружеството търси одобрение за тази продължителност, принципно идентично с вече одобрения подход.

II. КЕВР и РОЕОВ са направили оценка на предложенията на „Ай Си Джи Би“ АД относно годишните търгове за капацитет и са стигнали до следните заключения:

1. На основание чл. 8, пар. 2, изр. трето от Регламент (ЕС) 2017/459, при всяка тръжна процедура, свързана с даден стандартен продукт за капацитет, се разпределя капацитет независимо от всяка друга тръжна процедура, освен когато се разпределя добавен капацитет или в случаи, в които при съгласие от страна на пряко участващите оператори на преносни системи и след одобрение на съответните национални регулаторни органи се разпределя конкурентен капацитет.

Точките за междусистемно свързване на газопровода IGB с TAP и DESFA ще се третираат еднакво, тъй като между тях ще се предлагат конкуриращи се капацитети. Поради техническите възможности на газопровода IGB и наличието на две входни точки на междусистемно свързване с DESFA и TAP на територията на Р Гърция, следва да се отбележи, че само една от тях е в състояние да осигури целия техническия капацитет на газопровода IGB. Резервирането на капацитет в една от тези точки повлиява на капацитета в другата точка.

Предвид изложеното, НРО приемат, че предложението на „Ай Си Джи Би“ АД, изложено в писмо с изх. № VIII-12 от 14.08.2024 г., както е допълнено в писмо рег. № VIII-12 от 14.08.2024 г., е обосновано и същото следва да бъде одобрено.

2. Точката на междусистемно свързване на газопровода IGB с DESFA в посока север-юг свързва газопровода IGB единствено с терминала за регазификация FSRU Alexandroupolis, който е входна точка на гръцката газопреносна система, поради което ако в тази точка на междусистемно свързване бъде предложен годишен прекъсваем капацитет в обратна посока, същият е невъзможен да бъде реализиран. За да отговори на динамиката на газовия пазар и потенциалните потоци от север на юг на годишна база е обосновано „Ай Си Джи Би“ АД да предлага годишен прекъсваем обратен капацитет за 1 газова година, само на точката на междусистемно свързване с „Булгартрансгаз“ ЕАД и точката на междусистемно свързване с ТАР, като ще се извършва преоценка на годишна база.

Този подход съответства на подхода, възприет от НРО по отношение на годишните търгове през 2023 г. Следва да се има предвид, че прилагането му от страна на оператора на преносна система не изисква изрично произнасяне от страна на НРО, доколкото е в съответствие с одобрената от НРО регулаторна рамка, съгласно която функционира „Ай Си Джи Би“ АД.

Предвид изложеното, НРО не възразяват срещу предложението, изложено в писмо с изх. № VIII-12 от 14.08.2024 г., както е допълнено в писмо рег. № VIII-12 от 14.08.2024 г., „Ай Си Джи Би“ АД да предложи на годишните търгове през юли 2024 г. годишен прекъсваем капацитет в обратна посока на IP с „Булгартрансгаз“ ЕАД (58Z-IP-00034-STZ-Bulgartransgaz EAD) и на IP с ТАР (21Z000000000472E Komotini KOMOTINI-TAR-IGB), само за газова година 2024/2025.

3. Предложението на „Ай Си Джи Би“ АД да предлага неосвободения твърд капацитет в права посока на точката на междусистемно свързване с ТАР като негрупирани продукти на годишните търгове през м. юли 2024 г., както и да продължи да предлага негрупирани капацитет на всички търгове за краткосрочен капацитет (тримесечни, месечни и дневни) в същата точка, освен ако КЕВР и РОЕОВ не решат друго или обстоятелства се променят, налагайки преоценка на ситуацията, е обосновано.

В момента ползвателите, желаещи да транспортират природен газ през ТАР от запад на изток (обратен поток), съгласно Мрежовия кодекс на ТАР, трябва да резервират продукти за капацитет на маршрута („Неа Месимврия“ – изход „Комотини“ – продукт за капацитет „маршрут 3“). Ползвател на мрежата, който е резервирал продукт „маршрут 3“ в ТАР, не може да резервира групирани изходен капацитет в ТАР и входен капацитет в IGB. Това прави невъзможен преноса на газ от DESFA към „Ай Си Джи Би“ АД през ТАР, освен за освободените ползватели на IGB, които вече са резервирали дългосрочен входен капацитет и могат да го използват в комбинация с „маршрут 3“ в ТАР. Това би дало предимство на освободените ползватели на IGB пред неосвободените ползватели. За да използват системата на „Ай Си Джи Би“ АД, ползвателите на мрежата, които са резервирали капацитетен продукт „маршрут 3“ в ТАР трябва да резервират капацитет само на вход на газопровода IGB.

На основание чл. 8, пар. 4 от Регламент (ЕС) 2017/459 правилата за стандартни продукти за капацитет, посочени в член 9, и търговете, посочени в членове 11-15, се прилагат за групирания капацитет и негрупирания капацитет в точка на междусистемно свързване. Следва да се има предвид, че прилагането на тези разпоредби от страна на оператора на преносна система не изисква изрично произнасяне от страна на НРО, доколкото е в съответствие с одобрената от НРО регулаторна рамка, съгласно която функционира „Ай Си Джи Би“ АД.

Предвид изложеното, НРО не възразяват срещу предложението, изложено в писмо с изх. № V-10 от 28.05.2024 г., както е допълнено в писмо рег. № VIII-12 от 14.08.2024 г., „Ай Си Джи Би“ АД да предложи неосвободения твърд капацитет в права посока на точката на междусистемно свързване с ТАР като негрупирани на годишните търгове през юли 2024 г.

Също така, дружеството да продължи да предлага негрупирен капацитет на всички краткосрочни търгове за капацитет (тримесечни, месечни, дневни) на точката на междусистемно свързване с ТАР, освен ако НРО не решат друго или обстоятелствата не се променят, налагайки преоценка.

4. Със Съвместно решение за годишните търгове през 2023 г. двата НРО са одобрили предложението на „Ай Си Джи Би“ АД, да се заделя 10 % от съществуващия технически капацитет във всяка точка на междусистемно свързване за първите 5 газови години, както и 20% от съществуващия технически капацитет във всяка точка на междусистемно свързване от 6-тата до 10-тата газова година (включително) в случай, че дружеството реши да предложи капацитет за повече от 5 газови години. НРО са приели, че това предложение съответства на чл. 8, параграф 7 и параграф 9 от Регламент (ЕС) 2017/459.

Няма данни на годишните търгове през 2023 г. дружеството да е предлагало капацитет за повече от 5 години. В този смисъл предложението на „Ай Си Джи Би“ АД, изложено в писмо с изх. № V-10 от 28.05.2024 г. попада и е в съответствие с първата част от одобреното предложение със Съвместно решение за годишните търгове през 2023 г. на двата НРО и не налага неговото изменение. Доколкото не е налице изменение на предложените условия за заделяне на технически капацитет съгласно чл. 8, параграфи 6 и 7 от Регламент (ЕС) 2017/459 НРО считат, че Съвместно решение от 19 юни 2023 г. на двата НРО следва да продължи да се прилага, като не е налице необходимост от провеждане на нова процедура по обсъждане и съгласуване, съответно ново произнасяне от НРО съгласно чл. 8, параграф 9 от Регламент (ЕС) 2017/459.

Във връзка с горното **НРО не възразяват срещу предложението на „Ай Си Джи Би“ АД в писмо с изх. № V-10 от 28.05.2024 г., както е допълнено в писмо рег. № VIII-12 от 14.08.2024 г., за заделяне на 10% от съществуващия технически капацитет за краткосрочни продукти във всяка точка на междусистемно свързване за всяка година от следващите 5 газови години, което е в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2017/459.**

III. Въз основа на горепосочените аргументи регулаторните органи на Република България и Република Гърция решиха:

Одобряват, в рамките на своите правомощия, предложението на „Ай Си Джи Би“ АД, изложено в писмо с изх. № VIII-12 от 14.08.2024 г., както е допълнено в писмо рег. № VIII-12 от 14.08.2024 г., дружеството да предложи неосвободения капацитет като „конкуриращи се капацитети“ между точката на междусистемно свързване IP TAP/IGB (21Z000000000472E Komotini KOMOTINI-TAP-IGB) и IP DESFA/IGB (21Z0000000005398 KOMOTINI-DESFA/IGB) на всички търгове за годишни стандартни продукти за капацитет и всички търгове за тримесечни, месечни, дневни и в рамките на деня стандартни продукти за капацитет. „Ай Си Джи Би“ АД ще предлага капацитет като „конкуриращи се капацитети“ на IP DESFA/IGB само при условие, че IP DESFA/IGB е в търговска експлоатация или след официално потвърждение на датата на търговска експлоатация.